

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

ЗВІТНО-ВИБОРНІ ЗБОРИ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТУ

3 15 вересня по 5 жовтня проводяться звітно-виборні збори в комсомольських групах, а 16 і 17 жовтня буде проведена 9 університетська комсомольська конференція, на якій будуть підведені підсумки участі комсомольських організацій в боротьбі за підготовку висококваліфікованих спеціалістів—будівників комуністичного суспільства.

Добре проведеними можна вважати лише ті збори, на яких комсомольці по-діловому, самокритично проаналізують свою роботу за минулі рік, накреслять конкретні міроприємства, спрямовані на усунення недоліків, що маються, на покращення справи комуністичного виховання студентів. На звітно-виборних зборах в центрі уваги повинні стояти питання навчання, свідомої дисципліни, наукової роботи, прищеплення любові до своєї майбутньої специальності. На зборах треба звернути особливу увагу на ідеологічну роботу серед молоді. Досягти, щоб всі комсомольці вели постійну боротьбу за здоровий побут, проти пережитків проклятого минулого, яке проявляється в окремій частині нашого студентства. Необхідно, щоб збори пройшли під знаком широко розгорнутої критики і самокритики. Лише з допомогою критики — цієї випробуваної зброї — можна усунути недоліки в роботі комсомольських організацій.

Успіх проведення звітно-виборних зборів у групах залежить в значній мірі від того, яку підтримку комсомогам подають в цьому факультетському бюро.

Організовано пройшли звітно-виборні збори в групах філологічного та історичного факультетів. В обговоренні звіту комсорга IV курсу російського відділу Галини Маралевич прийняли участь всі комсомольці. Вони підняли всі актуальні питання життя групи. Виступаючи різко, принципово критикували своїх товаришів Кадученко, Ящиковського, Солдатову та інших за несвідоме відношення до навчання, за пропуски семінарських занять з політичної економії і т. д.

На зборах другого курсу українського відділу, 5-го курсу російського відділу комсомольці правильно критикували факультетське бюро за слабке керівництво, за погане навчання комсомольського активу, за те, що окремі члени бюро самі не є прикладом навчання і дисципліни.

На високому рівні пройшли збори на 3-ому курсі історичного факультету (комсорг т. Кашперук), Ті, що виступали з обговоренням звітної доповіді, приділивши велику увагу питанням дисципліни, навчання, культурного відпочинку, вказували також на те, що комсомольські активісти, факультетське бюро мало цікавилися питанням побуту студентів, особливо тим, що живуть на кутках. Члени групи піддали різкій критиці неправильну поведінку в побуті комсомольці Будова, Комсомолку Віктору критикували за академічну заборгованість, яка є результатом недобросовісного відношення до навчання. Комсомольські збори 5-го курсу підняли питання про поведінку членів комсомолу Кенз, Яцко та інших, які відмовилися поїхати минулого літа на роботу в колгосп; комсомольці розірвали їх поведінку як некомсомольську.

На зборах були висунуті деякі претензії в адресу партійних груп, факультетського бюро та комітету комсомолу університету за слабке ке-

П-91459
ВІВТОРОК
28
ВЕРЕСНЯ
1954 року
№ 23 (422)

Ціна 20 коп.

Товариші комсомольці!

Організовано і на високому рівні проведемо звітно-виборні комсомольські збори.
Ширше розгорнімо критику і самокритику!

ПО УНІВЕРСИТЕТУ

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

На фото:
Т. Шишко-
ва, студент-
ка IV курсу
геолого-гео-
графічного
факультету

СЕМІНАР АГІТАТОРІВ

Цими днями відбувається черговий семінар агітаторів академгруп. З інструктивною доповіддю на тему: «Радянська література напередодні Всесоюзного з'їзду радянських письменників» виступив завідувач відділом науки і культури Одеського обкому партії доцент В. З. Несторенко.

ВИПУСК СТІНГАЗЕТ

На всіх факультетах університету приступили до роботи редколегії стінгазет. Другий номер стінгазети «Філолог» випустили на філологічному факультеті. Шікарний номер стінгазети «Земля і недра» вийшов на геолого-географічному факультеті. Студентський клуб готує випуск стінгазети «Культура» з сатиричним додатком.

РЕПЕТИЦІЯ ХОРУ

Розпочав свою роботу університетський хор. На перших репетиціях вивчалися популярні студентські та молодіжні пісні. В хорі беруть участь понад сто співаків, багато з них студенти перших курсів.

З великою новою програмою хор виступить на університетському вечорі, присвяченому 37-річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції.

ТВОРЧИЙ ЗВІТ

Цими днями перед студентами нашого університету виступив з творчим звітом артист ленінградського драматичного театру ім. Ленінського комсомолу, лауреат Сталінської премії Гай. З великою майстерністю артист прочитав ряд творів найтаковитішого радянського поета Володимира Маяковського. Студенти тепло вітали і широко дякували шанованому гостю.

В КАБІНЕТІ ФІЛОСОФІЇ

Великою популярністю серед студентів університету користується кабінет філософії. Сюди щоденно приходять студенти різних факультетів та курсів. Вони одержують кваліфіковані консультації з методики вивчення діалектичного та історичного матеріалізму, філософії, концептуальні твори класиків марксизму-ленінізму, знайомляться з новою філософською літературою. Багато уваги поліпшеною роботи кабінету приділяє старший лаборант Збандут.

ЛІТЕРАТУРНА ВИСТАВКА

Літературну виставку, присвячену 50-річчю з дня народження М. О. Островського — відомого радянського письменника, активного учасника громадянської війни, — організували наукова та студентська бібліотеки університету.

На виставці представлені твори письменника «Як гартувалася сталь», «Народжені бурею», окрім видання промов та листів Миколи Олексійовича. Читачі мають зможу ознайомитись з численними фотографіями, що назавжди зафіксували окремі епізоди з життя та революційної літературної діяльності письменника-патріота.

ПАМ'ЯТІ М. КОЦЮБИНСЬКОГО

Студенти філологічного факультету вшанували пам'ять великого українського революціонера-демократа Михайла Коцюбинського. 24 вересня відбулося урочисте засідання наукового гуртка, що займається розробкою актуальних проблем творчості письменника (керівник доцент А. В. Недзвідський). Із спогадами про М. Коцюбинського та про роботу над ілюстраціями його творів виступив видомний художник М. І. Жук. З читанням уривків з творів письменника виступив актор Одеського державного українського драматичного театру ім. Жовтневої революції Й. Ф. Маяк.

Прийом в аспірантуру

Недавно в університеті закінчилися екзамени в аспірантуру. Науковою радою університету було рекомендовано 16 чоловік. Із них шість випускників здали іспити, лише на відмінно. Глибиною і змістовністю відзначалися відповіді т. Фашенка, випускника філологічного факультету, рекомендованого на кафедру української літератури.

При здачі основ марксизму-ленинізму глибокі знання виявив випускник Михайлук, рекомендований на ка-

федру марксизму-ленинізму. Відмінні оцінки одержали Литовченко, Баханова, Качура.

Слід відзначити успішну здачу іспитів вступниками, які прийшли з виробництва. Змістовністю вкладу матеріалу відзначалися відповіді т. Турчиніна (кафедра мікробіології), який працював ветеринарним лікарем в Новоушицькому районі, Одеської області, а також т. Голованської (кафедра російської мови), яка працювала в 119 школі м. Одеси.

Науковий збірник

У видавництві Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка вийшов новий науковий збірник праць викладачів юридичного факультету нашого університету.

В збірнику юридичного факультету одинадцять статей. Серед них праця професора А. Б. Левіна «Международне право», доцента І. С. Перлова — «Культурно-воспитательная дея-

тельность Советского государства», доцента, кандидата юридичних наук Ф. Г. Лиханова — «К вопросу о создании аппарата управления хозяйственным и культурным строительством в первый период развития советского социалистического государства» та ряд інших.

Науковий збірник юридичного факультету є цінним вкладом в радянську юридичну науку.

Про конкурс на кращий твір

Ректорат, партійна, комсомольська і профспілкова організації університету та редакція газети «За наукові кадри» оголошують конкурс на кращий літературно-художній твір.

На конкурс приймаються оповідання, нариси, фейлетони, одноактні п'єси, вірші, поеми, байки, епіграми, гуморески, в яких розповідається про життя, навчання і побут студентської молоді.

До участі в конкурсі запрошуються студенти, аспіранти, викладачі та службовці університету.

Кращі твори будуть премійовані і надруковані в газеті «За наукові кадри».

Строк конкурсу — до 1 січня 1955 року.

НА ДОПОМОГУ ПЕРШОКУРСНИКАМ

ЯК ВИВЧАТИ ТВОРИ КЛАСИКІВ МАРКСИЗМУ-ЛЕНІНІЗМУ

Науковою основою всесвітньо-історичних перемог нашого народу є марксистсько-ленінська теорія.

Ось чому в усій своїй титанічній боротьбі за перемогу комунізму Комуністична партія і Радянська держава надають першорядне значення ідейно-політичному вихованню радянської інтелігенції, радянського студентства. Необхідно умовою ідейно-політичного виховання кадрів радянської інтелігенції в вищих училищах є оволодіння основами революційної теорії — марксизму-ленінізму. Успіх же вивчення марксистсько-ленінської теорії залежить, в першу чергу, від вірної постановки самостійної роботи студентів над передовими аренами.

Марксизм, як наукове вираження корінних інтересів робітничого класу, виник не тільки на основі матеріально-полятичного узагальнення великих природничо-наукових відкриттів XIX ст., але і як необхідний висновок з критичної переробки всіх досягнень суспільної думки. Він був підсумком і узагальненням досвіду всього світового робітничого руху. Виникнення марксизму було революцією в філософії, яка вперше стала наукою.

Новий досвід класової боротьби, нові закономірності суспільного розвитку знаходить свое відображення в нових наукових узагальненнях, в нових висновках і положеннях марксизму.

Марксистсько-ленінська наука проявляється глибокою партійністю. В протилежності буржуазному світогляду марксизму-ленінізм дає справді наукову картину законів розвитку об'єктивного світу і пізнання його. Жодне вчення в історії людства не одержало такого близького підтвердження самим життям, як величезне вчення марксизму-ленінізму.

У великому Радянському Союзі і країнах народної демократії марксистсько-ленінська ідеологія є світоглядом десятків мільйонів трудящих, пануючим світоглядом. Під пропором марксизму-ленінізму переміг великий китайський народ, під цим пропором борються мільйони маси пригнічених і експлуатованих у всьому світі.

Марксизму-ленінізм все більше поширяється серед трудящих в капіталістичних країнах, він є ідейним надбанням багаточисленних комуністичних і робітничих партій.

Класики марксизму-ленінізму надавали виключно велике значення марксистсько-ленінській теорії, як основі наукового передбачення. Шебля колики більшовизму, збираючи і виховуючи кадри в складних умовах неймовірних труднощів, великий Ленін освітив політичну боротьбу трудящих незгасимим світлом революційної марксистської теорії. Більше півстоліття тому, в період боротьби з «економістами», що ігнорували переворотну роль передових ідей, прозвучав полум'яний ленінський заклик до вивчення революційної теорії.

Озброюючи партію і всіх трудящих силою наукового передбачення, марксистсько-ленінська теорія виясняє мету боротьби і накреслює шляхи її досягнення. Без марксистсько-ленінської теорії робітничий рух залишається стихійним, блукаючим в темряві.

Потрібно навчитися користуватися революційною теорією при рішенні практичних питань. В. І. Ленін в 1919 році в лекції «Про державу», звертаючись до студентів, говорив: «...найголовніше, щоб в результаті ваших читань, бесід і лекцій, які ви почуете про державу, ви внесли вміння підходити до цього питання самостійно, бо це питання вам зустрічатиметься з найрізноманітнішими приводами, у кожному дрібному питанні, у найнесподіваних поєднаннях, у бесідах і суперечках з противниками. Тильки тоді, якщо ви навчитеся самостійно розбиратися в цьому питанні, тильки тоді ви можете вважати себе досить твердими в своїх переконаннях і досить успішно відстоювати їх перед ким завгодно і коли завгодно».

Цей ленінський вислів направлено проти поверхового, догматичного, формального підходу до вивчення всіх питань марксистсько-ленінської теорії, що приводить до формального зачуття фактів і положень без глибокого їх осмислення.

Щоб бути активним, свідомим робітником в теперішній

час, час краху капіталізму, коли мільйонні маси у всьому світі піднялися до політичного життя, щоб уміти розібратися в складній міжнародній обстановці, правильно оцінити діяльність політичних партій та їх керівників, потрібно знати закони суспільного розвитку, оволодіти марксистсько-ленінською наукою.

Тільки знання законів суспільного розвитку розкриває перед нами перспективи розвитку пролетарської революції, тільки воно вселяє в нас віру в остаточну перемогу соціалізму над капіталізмом на міжнародній арені.

Величезного значення оволодіння марксистсько-ленінською наукою набуває в наш час поступового переходу від соціалізму до комунізму. В нашій країні побудовано соціалізм, ліквідовано експлуататорські класи і умови, що породжують капіталізм. Але в нашому суспільстві ще не ліквідовані повністю пережитки капіталізму в свідомості людей, бо свідомість людей відстає від економічного розвитку суспільства. Капіталістичне оточення прагне оживити і підтримати ці пережитки. А без повної ліквідації пережитків капіталізму в свідомості людей неможливо побудувати комуністичне суспільство. В силу цього комуністичне виховання нашого народу, наших кадрів є найактуальнішим завданням нашого часу.

Одним з важливих завдань комуністичного виховання трудящих є боротьба з релігійними пережитками, систематична широка науково-атеїстична пропаганда.

Висуваючи на перший план озброєння наших кадрів марксистсько-ленінською наукою, марксистсько-ленінським світоглядом, Центральний Комітет партії озбрів наші кадри програмними вказівками в їх боротьбі за підняття рівня всієї ідеологічної роботи.

Ці вказівки подані в історичних рішеннях ЦК ВКП(б) з ідеологічних питань, що знаменують собою початок того грандіозного наступу на ідеологічному фронті, який Комуністична партія розгорнула в післявоєнний період.

Виховувати в радянських людях ідейність це значить вчити їх марксизму-ленінізму — передовій революційної теорії, на основі якої настає партія перетворює країну — вирощувати таких будівників комунізму, які здібні зрозуміти політику радянської держави, сприйняти її як рідину, захищати її, боротися за неї. Про необхідність всемірного посилення ідеологічної роботи вказував в своїй звітній доповіді XIX з'їзду партії Г. М. Маленков.

Велике значення має вивчення таких найважливіших партійних документів, як рішення з'їздів партії і конференцій та пленумів ЦК, в яких відображені вироблені на протязі років внутрішня і зовнішня політика партії, її творча діяльність по впровадженню в життя ідей марксизму-ленінізму, вирішальна роль народних мас в суспільному розвитку.

Вивчення марксистсько-ленінської теорії — складне, даже відповідальне і почесне завдання, що стоїть перед кожним членом нашого радянського суспільства. У відомій постанові ЦК ВКП(б) від 14 листопада 1938 р. «Про постанову партійної пропаганди в з'язку з випуском «Короткого курсу історії ВКП(б)» говориться:

«Для того, щоб оволодіти теорією марксизму-ленінізму, треба лише вивчити бажання, наполегливість і твердість характеру в досягненні цієї мети. Якщо можна успішно оволодіти такими науками, як, наприклад, фізика, хімія, біологія, то тим більше нема підстав сумніватися, що можна цілком оволодіти науковою марксизму-ленінізму».

Комуністична партія і Радянська влада створили найкращі умови для вивчення марксистсько-ленінської теорії.

Крім лекцій, семінарських занять і консультацій, до послуг студентів нашого університету — бібліотеки, кабінет марксизму-ленінізму, читальні зал з значними книжковими фондами, довідними посібниками, каталогами, енциклопедичними словниками, географічними картами, атласами і т. д. Всі ці заходи призвані допомогти студентам глибше оволодіти основами марксизму-ленінізму, діти основами марксизму-ленінізму, з цвітом до дій.

розвинути в них органічну потребу постійно займатися вивченням революційної теорії, самостійно працювати над книгою.

Книга — це джерело знань. Загальноосвітній і політичний ріст людини неможливий без любові до книги. «Книга, можливо, найбільш складне і велике чудо із всіх чудес, створених людиною на шляху до свого щастя і могутності майбутнього. Всім хорошим, в собі я зобов'язаний книгам; книги дали мені радість знання і культури», — писав великий пролетарський письменник М. Гор'кий.

Заповнюючи родинну «анкету», на питання: «Ваше любиме заняття?» — Маркс відповів: «Ритися в книгах». Уже в юнацькі роки він проявляє колосальну працездатність і жадобу до різносторонніх знань. К. Маркс працював з величезною пристрастю.

Будучи уже доктором філософії, зайнятий великою революційно-пропагандистською і редакторською роботою, К. Маркс продовжував вивчати соціально-економічні дисципліни, політико-економічну і історичну літературу, природознавчі науки, статистику і т. д. Під час відпочинку він читав художню літературу, займався вищою математикою. К. Маркс володів усіма західно-європейськими мовами, вивчав старослов'янську і сербську мови, а у віці більше 50 років почав вивчати російську мову. Для створення «Капіталу» Маркс опрацював більше півтори тисячі книг.

Виписки і помітки К. Маркса з економічних питань складають майже 800 друкованих аркушів. Цю працю вигідної К. Маркса академік Тарле характеризував таким чином: «Людина, що увінчана славою, яка стоїть в центрі великої створеної ним же політичної організації, визнаний керівником світового робітничого руху, реформатором всієї широкої галузі наук про людське суспільство. І ось, він, який вчить і веде цілі покоління, сідає з учнівською працьовитістю за історичні книги і своїм найдрібнішим почерком пише (для себе, не для друку) обширні томи, сотні і сотні сторінок конспектів і виписок. Він конспектує прочитане так детально, з такою затратою праці і часу, що ніякий, навіть найстаранніший студент або молодий аспірант який готується до дуже серйозного екзамену, з ним не зрівняється і не надможе його».

Листах Маркса ми часто зустрічаемо такі заяви, що характеризують напруженість його праці: «В останній час я до такої міри був завантажений працею, що ледве знахідив час для сну», «Якби день мав навіть 48 годин, я все ж таки місяцями не справлявся б з своюю шоденною роботою», «Я надто звик до нічної праці: вдень читаю, а вночі пишу».

Енгельс являє приклад всебічної і глибокої освіченості. Він був філософом, економістом, істориком, лінгвістом, знатоком світової літератури. Маркс називав його «справжньою енциклопедією». Він досконально володів всіма європейськими мовами, а також стародавніми: грецькою, латинською.

Володимир Ілліч Ленін за кордоном і в Росії, на волі і в засланні, в еміграції і на державній роботі використував кожну хвиліну для читання потрібних йому книг. І він не просто читав їх, а вивчав, роблячи помітки і виписки. Ленін розраховував строго по годинах час і завжди рішуче відклав все, що залижало його заняттям. Акуратність і точність в роботі виробились у нього ще з шкільних років. Свою гіганську працездатність В. І. Ленін в багато разів посилював найсуворішою організацією часу і систематичністю своєї роботи. Численні підкresлювання інші помітки їм здобуття глибоких і систематичних знань.

Першою необхідною умовою успішної самостійної праці є цілеспрямованість. Праця над книгою повинна бути підпорядкована певній системі. Передусім необхідно дотримуватись наміченого плану читання, тобто, списку рекомендованої літератури, яку необхідно вивчити для засвоєння даної теми.

Той, хто починає працювати над книгою, повинен поставити перед собою доступну його силам мету, поступово розширяючи коло тих джерел, які відносяться до науки, яку вивчає. Відносяться до науки, яку вивчає В. І. Ленін. К. Павлов в листі до молоді писав: «Послідовність, послідовність і

послідовність! З самого початку своєї роботи привчайте себе до сувереної послідовності в набутті знань. Ви чітко зазначте ази науки, перш ніж спробувати піднятись на її вершини. Ніколи не беріться за наступне, не засвоївши попереднього».

Визначити послідовність читання допомагають рекомендовані списки літератури, а також поради викладачів.

Треба вивчати твори повністю, а не лише окремі положення, викладені в них, вивчати не по окремих цитатах, а по суті, вивчати серйозно і вдумливо. Перш за все необхідно ознайомитись з книгою загалом, тобто виснажити точний заголовок книги, коли, де, ким і під чиєю редакцією вона видана, проглянути систему прimitok і ілюстрації.

Для попереднього ознайомлення важливо уважно прочитати передмову до книги і її зміст, який дає змогу познайомитись з тими питаннями, що викладені в книзі, з послідовністю їх викладу.

Треба звернути увагу і на бібліографію. Список використаної або рекомендованої літератури, доданий до книги, може бути використаний при більш глибокому вивченні питання. Після попереднього огляду книги можна приступити до її вивчення. Читання повинно бути активним, свідомим. Яскраві зразки творчого і критичного читання дали великий вплив на пролетаріату Маркс, Енгельс, Ленін, Сталін.

Головне при читанні книги — це уважно розібратись в мат

ЗАВДАННЯ СТІННОЇ ПРЕСИ

Урочисто пролунав перший дзвінок, який ознаменував початок нового навчального року. Більше двох тисяч юнаків і дівчат переступили поріг університету.

Деято з них вперше увійшов у світлі, просторі аудиторії. Скільки нового і цікавого взнає кожний з них в цьому році!

Наслідки праці на протязі всього навчального року багато в чому залежать від того, наскільки дружно візьмуться вони за працю з перших днів навчального року.

Велику роль в питанні організації трудового процесу відіграє та політико-виховна робота, яка проводиться в нашій комсомольській організації.

Значне місце в політико-виховній роботі посідає стінна преса. Всією силою друкованого слова необхідно мобілізувати студентів на наполегливе оволодіння знаннями, на творче вивчення марксистсько-ленинської теорії.

В наших стінних газетах повно і всебічно повинно відбиватись студентське життя. Преса повинна негайно реагувати на всі факти і події студентського колективу. Проведений в минулому році огляд стінних газет показав, що найкраще поставлена справа з пресою на філологічному, історичному та біологічному факультетах.

В газеті «За мічурінську біологію» широко висвітлюється партійне життя, робота комсомольських груп, студентське життя. В кожному номері газети друкуються 2—3 замітки про роботу комсомольських колективів, в них популяризується досвід країнських груп. Систематично висвітлюється хід семінарських занять з соціально-економічними дисциплінами.

В наших газетах піднімається багато важливих, актуальніх питань. Цілий ряд статей в газетах присвячувалися темі «Моральне обличчя молодого радянського спеціаліста», які будувались на конкретних прикладах з життя комсомольської групи і окремих її членів. В цьому відношенні дуже повчальні матеріали газети «Філолог», «Телескоп». На сторінках газет часто виступали викладачі і керівники партійних організацій факультетів. Широко висвітлювались питання, пов'язані з учебним процесом студентів. Однак, слід відзначити, що в роботі студентської преси є щільний ряд недоліків. Часто в газетах з'являються статті, матеріали яких втрачали свою актуальність, при випуску газет спостерігалась штурмовщина. Якість роботи студен-

тів, пропаганда методів праці країнських студентів і комсомольських груп — ось що повинно стояти в центрі уваги нашої стінної преси.

Велике значення в умовах вищої школи має комуністичне виховання студентства. Наша преса не повинна проходити мимо жодного факту порушення принципів комуністичної моралі і соціалістичного гуртожитку. Було б добре, коли б в наших газетах з'явились замітки, автором яких були б не окрім комсомольців, а цілі групи. Вдало проведені комсомольські збори, добре організований культпохід, жвава дискусія — про все це треба розповісти своїм товаришам через газету.

Недоліком наших стінних газет є те, що в них дуже рідко поміщається матеріал про життя студентів за стінами університету.

Членам наших редколегій доводиться зустрічатись з найрізноманітнішими питаннями з життя студентів, з життям комсомольських колективів. Для того, щоб зі знаннями справи висвітлювати ці питання, необхідно глибоко вникати в усі події на факультетах, які повинні знаходитися відображення в газетах.

В наших газетах надзвичайно слабо висвітлюється наукова, спортивна і культурна робота студентів. Загальний напрямок того чи іншого номера газети повинен визначатися тими завданнями, які стоять перед факультетом в даній період. В період звітно-виборної кампанії в наших газетах повинні висвітлюватися питання комсомольської роботи окремих груп, курсів, факультету в цілому.

В теперішній час в газетах дуже корисним були б статті для студентів I курсів, в яких розповідалося б про методи, стиль роботи в вищому учицьому закладі, поради студентів старших курсів і професорсько-викладацького складу університету.

В наших газетах повинно виступати як можна більше студентів, частіше повинні появлятися статті викладачів і працівників деканатів, необхідно, щоб матеріал, підміщений в газетах, обговорювався в групах.

В газетах частіше повинні поміщатися замітки під рубрикою «Слідами наших виступів».

Працівники нашої стінної преси ніколи не повинні забувати, що газета є могутньою зброєю в справі комуністичного виховання.

I. ГОМОЛЯКО, член комітету комсомолу.

В МОСКОВСЬКУМУ УНІВЕРСИТЕТІ

В АГРОБОТАНІЧНОМУ САДУ

Ботанічний сад університету — багата учбово-експериментальна база. Тепер цей один з найстаріших наукових закладів країни значно розширюється. Стас до ладу новий агроботанічний сад на Ленінських горах загальною площею в 46 гектарів.

1 вересня сюди вперше прийшли студенти. Для них добре підготовлені плодовий сад, дендрарій. Зараз колектив працівників саду готується до осінніх посадок. На дільниці корисних рослин будуть висаджені зразки всіх сільськогосподарських культур.

Відкриття цієї величезної зеленої лабораторії збагачує учбово-виробничу діяльність біологічно-грунтознавчого факультету. Студенти та аспіранти мають можливість робити окрім дослідів, виконувати курсові роботи, проводити наукові дослідження. Лекції з ряду предметів заплановано читати в агроботанічному саду.

ВИДАННЯ УЧБОВИХ ПОСІБНИКІВ

Видавництво Московського університету до початку навчального року випустило для студентів десятки учбових програм, лекцій, наукових творів.

Учбові програми з математики, фізики, хімії, біології вийшли з друку і передаються на факультети. Для

студентів біологічно-грунтознавчого факультету надруковані програми з рослинництва, ботаніки, грунтознавства з основами землеробства, агрономічної хімії, основ економіки сільського господарства СРСР і ін.

Виданий цикл лекцій професорів та викладачів МДУ — вісім лекцій з основ марксизму-ленінізму, сім лекцій з мовознавства, лекції з історичного матеріалізму. Незабаром вийде з друку курс лекцій з історії зарубіжних літератур XVII сторіччя, складений вченими університету Ю. Віппером та Р. Самариним.

ДОСЯГНЕННЯ МІЧУРІНЦІВ-ДОСЛІДНИКІВ

В університетському науковому товаристві — Московському товариству дослідників природи — проводиться велика робота, присвячена розв'язанню різних проблем сільського господарства нашої Батьківщини.

Під керівництвом вчених Московського університету і інших наукових і учбових закладів столиці сотні мічурінців-дослідників, членів товариства, виводять і досліджують нові сорти плодових дерев, ягід, квітів.

Двадцять членів товариства, представників секцій ботанічної та мічурінців-дослідників, затверджені експонентами Всесоюзної сільськогосподарської виставки за дослідження великої кількості сортів плодових культур. Серед них — доцент математики В. Ф. Смирнов, пенсіонер А. П. Євдокимов, архітектор Б. М. Варга-зін, електротехнік Є. М. Камендровський та інші.

Біля павільйону Плодівництва на ВСГВ посаджений сад з сорока дерев карликових та напівкарликових яблунь, вирощених членами товариства.

ПОГОВОРИМО ПРО ПОБУТ СТУДЕНТІВ

ПРО ТРЕСТ СТОЛОВИХ

Де дістати на сніданок бутерброд, гарячий пиріжок, чи щось інше з легкої їжі? Ця проблема прийшла до студентів історичного та філологічного факультетів 1 вересня разом з початком нового навчального року. Пройшов місяць заняття, а наш буфет, стільки років згадуваний лихом, бездійно закритий. «Раніше хоч черстві бублики та булки були, а тепер...», — махають рукою, поспішаючи старожили. А першокурсникам й згадувати нічого.

Студенти «дуже задоволені» «розпорядливістю» адміністрації та гуртожитку університету. Ким старший курс, тим менше студентів живе по кутках. Про це свідчить статистика. Так, наприклад, на третьому курсі з 48 чоловік, 37 живе у гуртожитку і лише одна студентка на квартирі. На першому курсі значно більше квартирантів, але дійсного стану поки що ніхто не знає: ні староста курсу та Кашковський, ні деканат факультету. Невідомо, хто і коли цим зацікавиться?

Громадські організації університету і в першу чергу профспілкові організації зобов'язані приділити максимум уваги побутовим запитам студентів. Не можна забувати, що навіть найменш неподілки у побуті негативно відбуваються на учицьому процесі, заважають встановленню правильного режиму дня, забирають чимало дорогоцінного студентського часу. У цьому відношенні найбільше клопоту мають студенти, які проживають на квартирах. В той час, коли у гуртожитку студенти забезпеченні необхідними життєвими умовами, студенти-квартиранти часто не мають елементарних умов для нормального відпочинку і навчання. Завдання університету — подавати їм всіляку допомогу.

В такому ж дусі, примірно, проходила розмова проректора із студентами першокурсниками Соломіцьким, Марсельським та іншими. Але не тільки в білизні і ліжках справа. Наближається зима, потрібне опалення, а де його взяти? Про це думають студенти-квартиранти самі, тому що про їхні потреби ніхто до цього часу не турбувався. А потрібно було б допомогти студентам!

Ще про одне надзвичайно важливе питання. Агітатори курсів відвідують, хай не часто, студентів, які проживають в гуртожитку. Побутом же студентів, які живуть на квартирах, ніхто не цікавиться. В яких умовах живуть ці студенти, які люди їх оточують, цим агітатори не цікавляться. Дивується, невже студенти-квартиранти стають для нас «чужими» за межами університету?

Партійна і комсомольська організація університету повинні з усією серйозністю зацікавитися забутим питанням побуту студентів на кутках.

ГОНТАРЬ.

НАМ ПОТРІБЕН РАДІОВУЗОЛ

Одного разу група студентів університету побувала в інституті інженерів морського флоту. Проходячи коридором, ми помітили, як біля дверей однієї із кімнат загорілася вітрина з застежливим написом: «Тишише! Мікрофон включено!», і через якісну хвилю по інституту розлігся чіткий голос диктора: «Увага, увага! Говорить наш радіовуз. Слухайте випуск радіогазети». В одну мить біля репродукторів зібралися студенти і з вогниками цікавості в очах стали слухати. Зупинилися і ми. А голос диктора розповідав про досвід роботи кращих студентів. Незабаром почав передаватися сатиричний відділ радіогазети. Студенти швидко реагували на повідомлення. «Оце так дісталось!» «На другий раз роботу здається вчасно», — то тут, то там чулися вигуки. Потім радіовуз почав передавати оголошення.

Залишили ми інститут з почуттям задоволення за студентів інституту інженерів морського флоту, і разом з тим всіх бентежила спільна думка: «А чому в нас немає свого радіовузла?». Справді, чому це в університеті до

ЗАБУТИЙ ЧЕРВОНИЙ КУТОК

Студком часто запитує комендата, коли почнеться ремонт, та йому ніхто з начальства цього не обіцяє.

Профком, наприклад, і не знав аж до вересня місяця про таке становище кутка. Так, коли запитали тов. Мошнягу, члена профкому, коли ж кінець-кінець куток буде працювати, він вітрівців очі, а потім: «А хіба він не працює? От добре, що ви сказали мені! Я зараз займусь цією справою!» І займається до цього часу, але, як відомо, безуспішно.

Кожного студента хвилює питання, коли ж знову наш червоний куток буде зчинено, бо почала валитися стеля. Було прийнято рішення, що влітку, під час канікул, його буде відремонтовано. Але, минали місяці, було відремонтовано весь гуртожиток, почався новий навчальний рік, а червоний куток все зачинений. Туди тільки іноді з похмурим видом комендант загляне, або якесь комісія зайде, щоб уже в який раз винести рішення про негайнє відремонтування кутка.

Студенти вже навіть і не радіють при появлі цих комісій, бо знають, що ще довго стояти цим руїнам, довго ще студентам прийдеться, мабуть, бачити цю повислу стелю, ті ліси, які підготовлено до ремонту та ту пилку, яка покриває все навколо.

Ми сподіваємося, що наш голос діде до слуху шановного проректора по адмінігроспчастині та громадських організаціях, які допоможуть нам культурно відпочивати.

Студенти II курсу геолого-географічного факультету:

МАЗУРЕНКО В., МИХАЙЛЕНКО М.

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

ГАРАСЬКО МАКУХА

(ГУМОРЕСКА)

Гарасько Макуха, місцевий поет, Помбух із колгоспу «Перлина», Вмістив у районній газеті «Вперед» Свій вірш «Ой, у лузі калина». Звичайно, цей віршик—не збирка, не том. Та друзі, прийшовши в контору. До стелі помбуха качали гуртом: Рости, піднімайся угоро! О музо лукава,—пропав чоловік! Спокушений лаврами слави. Відкинув Гарасько всі справи набік, Будені бухгалтерські справи. Заходили люди в контору не раз І верталися з пустими руками, Бо саме в Гараська.. натхнення екстаз— Був зайнятий дуже віршами. Весь день щось мугикав, сміяється, шептав, I ось у вечірню годину Гарасько нового вірша написав Під назвою «Гей, на вершину». А потім, коли вже натхнення втекло,

СТИХИ

Когда встаёт над городом рассвет, В твоё окошко с первыми лучами Я каждый день вхожу уж много лет Бесшумными, незримыми шагами. У изголовья тихо я сажусь. Не смея сны тревожить золотые, И час за часом долго я гляжу В черты лица знакомые такие. Красивых слов я тайны не постиг, И в объяснениях, может быть, невежда. Но как бы я хотел вложить в свой стих Всю силу чувства, страсти и надежды!..

ЛЮБВИ

Удач в любви судьбой мне не дано, Не похваляюсь и внешностью своею. Но образ твой ношу я так давно, Что сросся он уже с душой мою. Когда же луч коснется чудных' глаз Ты улыбнешься солнцу, просыпаясь, Я, не открыв себя и в этот раз, С тяжелым вздохом снова удаляюсь. И вновь на лестнице, в разгаре дня, Как прежде незнакомые стоим мы. Ты равнодушно смотришь на меня, И с равнодушiem проходишь мимо. Вл. КИПЯТКОВ.

Віталій НЕМЧЕНКО

БЕГЕМОТ СО СТАЖЕМ

(БАСНЯ)

В лесу на экстраординарном совещании Совет ученый был решить готов, Кто из собравшихся силен в преподавании

Предмета: «Воспитание певцов». Одним из первых слово дядя взял. Он так сказал:

— «Читать такой предмет, Труда особенного нет, Но, здраво рассудив, друзья, Я предложил бы соловья.

Ведь курсы кончил он не зря, Прошел педпрактику он в роще, И даже теща соловья

Хвалила,— Вс учитте — теща!!! Как молодой специалист, Отличный лектор, активист Подходит соловей как раз!»

Тут слова просит дикобраз И говорит, что «мненье дядя Смешно и как-то непонятно. Педпрактика и курсы—это лестно, Но ведь собравшимся известно, Что соловей молокосос

И, несмотря на дарование, Да чтенья курса не дорос. Что если уж искать на кафедру доцента,

То из собравшегося контингента Для цели этой подойдет Скорей, пожалуй, бегемот. Хотя он лекции читает очень нудно,

Но зверя с большим стажем (Давайте откровенно скажем) Тут подобрать нам будет трудно».

Последний довод всех зверей сломил,

И избран был со стажем, бегемот. Вот.

А. МОНЮШКО.

Мотиви соціальної нерівності в народно-пісенний творчості дожовтневого періоду

Важка праця трудящих на експлуататорів певною мірою вилилась в народних піснях, приказках та прислів'ях. Основоположник радянської соціалістичної літератури Олексій Максимович Горський зазначав, що не можна знати життя народу, не знаючи усної народної творчості.

Перегортаючи сторінки народно-пісенної творчості, зібраної під час експедиції, організованої кафедрою української літератури, бачиш всю душу народу, його поривання, надії, віру в перемогу нового, щастливого, бачиш його життя.

Зранку до пізнього вечора працює мати-вдова на полі, а прийде вечіром додому—і діток нічим годувати:

Ой, всі гори зеленіють, а одна гора чорна, там орала бідна вдова, там орала, волочила, слізоньками примочила, стала плакати-ридати,

чим то діток годувати..

І навіть рідний брат відмовляється прийняти сестру, бо і в брата велика сім'я, сам не має змоги прокормити її.

Дуже важке, небезпечне, складне життя чумака. Чумак по декілька місяців і років не бував дома. Часто на нього нападали розбійники, грабували все, нажидали кривавим потом, вбивали, або з важкої долі чумак захвоявав в дозорі і помирав. Важка доля чумака осіпувалася у пісні, записаній у 60-річної бабусі Ликовій Акуліні Максимівні з с. Оленівка, Балтського району:

Ходив чумак сім год по Дону, Та й не було пригодоньки йому; Іхав чумак з Дону додому, Заслав чумак за всю дорогу,

Заслав чумак та й лежить, Ніхто не спитає, що його болить.

Помираючи, чумак віддає частину волів своїм товаришам, і просить товаришів доглянути решту, передати їх сім'ї:

«Як будете бичувати, бичуйте й мої; як будете напувати напійте й мої».

Єдина дочка, та й та не біля матері, а десь далеко в наймах з ранку до вечора працює на важкій роботі.

З великим сумом співається в народі пісні про одинокість в наймах. Сиджу я на чужині, Таї думку гадаю, Тільки з одним соловейком Розмовоньку маю».

Багато народних пісень нагадують про те, що не встигла піднятися сім'я на ноги, як зразу ж усі діти розходяться в найми. Ось фінал однієї пісні, записаної в селі Оленівка, Балтського району:

Кохались-любились, Як зерно в горісі, Тепер розійшлися, Як туман по лісі.

В народних піснях осіпувается важка доля дівчини. Дівчина вірно кохає молодого козака, але мати її примушує вийти заміж за старого, багатого:

Ой не піду я за багатого, Він же старий, не парочка мені, А якщо піду я за старого, То поганю в сирій землі,— так говориться в пісні, записаній з уст В. Ф. Шендеровської із села Піщани, Піщанського району.

Про зневагу до невістки згадує в пісні 57-річна колгоспниця Мотря Кирилівна Максименко з села Пужайково, Піщанського району:

Віддала мене мати В чужую сторону, На велику сім'ю; А велика сім'я

Вечеряти сіла, А мене молоду Посилають по воду.

Я по воду ішла, спотикалася, Дрібними слізозами вмивалася.

Виходячи заміж, дівчина втрачала свою красу із-за важкої праці, змушену тещі і чоловіка-п'яниці. Рідна маті не вілзнає свою дочку:

Квітко моя розова, Чого така стала, Чи сина оженила, Чи дочку віддала, І сина не женила, І дочки не віддала,

Лиши попала в «добрі» руки— Красу потеряла.

Про сумні часи солдатчини згадує 60-річний дідусь Микита Прокопович Максименко з с. Пужайково. Єдиного сина у вдові забирають в солдати:

Трудящі прекрасно розуміли, що вони працюють на своїх губителів, які за рахунок чужої праці багаті, в чіх руках знаходилося все багатство, а тому і доля панська була щасливою.

В народних піснях дожовтневого періоду вилилась любов до праці, до простого люду, ненависть до гнобителів, визискувачів. Читаючи пісні, бачиш, як народ починає розуміти, що являється причиною їх важкого становища, і поступово починає наростати гнівний протест, намічаються, хоча і не зовсім виразні, шляхи боротьби.

І тільки Комуністична партія вказала трудящим справжній шлях революційної боротьби, що привів до перемоги соціалістичної революції, шлях, що веде до побудови комуністичного суспільства в нашій країні.

В. ЛЕВЕНЕЦЬ, студ. II курсу філологічного факультету, укр. від.

„ШЕЛЬМЕНКО—ДЕНЩИК“

Вже більше 120 років живе на сцені комедія Г. Ф. Квітки-Основ'яненка. В ній відтворені сатиричні образи поміщиків-експлуататорів, обмежених, нікчемних, жорстоких нероб-паразитів.

«Шельменко денщик» з успіхом йде в українському драматичному театрі імені Ленінського комсомолу.

В центрі п'єси Шельменко, що був колись волосним писарем, крючкотворцем таким, що вся волость перед ним «трепетом... трепетала, не тільки голова — прийдіте поклонімся, та й сам засідатель не знав на яку ступину перед Шельменком». Так то він повертає ділами з своїм секретарем Грошолупом.

Артист Луценко створює колоритний образ крутія Шельменка. Він уміє передати хітність його, приховану за напусканою простакуватістю, практичність, уміння розбиратись в людях, користуватись їхніми слабостями. Шельменко-Луценко не останній інтриган. Особливо яскраво

передає цю рису артист в сцені з до того грубо прогнаний геть розлюдні дії (ява VI), коли розпалює Шпаком, Лопуцьковським на між Шпаком та Феною Степанівною стільки подавленій і розгублений, що йде і в танець все з тою ж неміною палицею.

Грим, рухи, жести, інтонація голосу з противною гаркавістю—все підпорядковано артистом для створення образу, який слід вважати одним з кращих у спектаклі.

Роль Шпака виконував арт. Литвиненко. В основному він створює викінчений образ поміщика, некультурного, деспотичного, смішного в безмежному величанні «знатністю» свого роду та у вневінності в своїх високих розумових здібностях.

Фена Степанівна грає арт. Касянецько Г і створює досить живий образ. Примхлива, некультурна, з надмірним почуттям гонору, самоправна, вона все-таки має трошки більше здорового глупду, ніж її чоловік Шпак.

В третій і поспільному діях артиста подає образ Фени Степанівни, дещо в іншому плані. Прийнявши гостей з Петербурга, вона стає простою і безпосередньою в присутності таких «культурних» і «значних» людей. В такому звучанні роль доведена до кінця п'єси.

Це допомагає відтінити нікчемність, зовнішню «культурність» і пустоту Агрофіни Семенівні, жінки Опецького, роль якої виконувала арт. Мазуркевич. Вона донесить до глядача образ зманіженої, вередливої поміщиці, якій найцікавіше інтригувати, слухати всяких любовні історій заміжніх жінок, сімейні сварки. Це коло її інтересів, людини «петербургского общества», розвінчанню якого і служить образ створений артисткою.

Доповнюють характеристику представників «світського общества» образ розбещеної, пустої, кокетливої Евгенії (арт. Морозовська) та образ поміщиці Опецького.

Капітан Скворцов у виконанні арт. Селіванова А. більше походить на любовника, ніж на військову людину. Разом з тим артист розкриває в основному зовнішніми засобами безпаратність, скupість, жорстокість офіцерства царської армії.

Задовільно виконано і роль Присінки та Мотрі. Режисер спектаклю і колектив розв'язав цікаво і вірно ряд сцен, особливо епізод покарання Шельменка, заключна сцена—танці, яка підкреслює різне соціальне становище учасників весілля, коли спершу в полонезі йдуть члени сім'ї Шпака та гости і сходять зі сцени в один бік, а після танцю Шельменко і Мотря і сходять в протилежний бік.

Загалом весь спектакль побудовано вірно, відчувається повна зіграниць і підтягнутість, проходить спектакль жкаво.

В. ШАПОВАЛОВ,

НОВІ КНИГИ

Г. Бойко. Вишенка. Переклад з української. Малюнки І. Рибченко. 14 стор. Тираж 30000 прим. Ціна 2 крб. 30 коп.

Г. Шакулов. Березовая роща. Казки для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку. 47 стор. Тираж 30000 прим. Ціна 65 коп.

Редактор І. М. ДУЗЬ